

Používání videokonferencí

při dokazování v občanských a obchodních
věcech podle nařízení Rady (ES) č. 1206/2001 ze
dne 28. května 2001

Praktická příručka

Evropská soudní síť pro
občanské a obchodní věci

Tento dokument byl vypracován útvary Komise a Evropskou soudní sítí pro občanské a obchodní věci (<http://ec.europa.eu/civiljustice>).

Evropská soudní síť pro občanské a obchodní věci uznává výhody, které může pořádání videokonferencí přinést při dokazování v přeshraničních případech, a vypracovala tuto příručku s cílem poskytnout praktické informace, jež soudcům napomohou při větším využívání videokonferencí pro dokazování v občanských a obchodních věcech podle nařízení Rady (ES) č. 1206/2001 ze dne 28. května 2001.

V rámci akčního plánu pro evropskou e-justici se členské státy Evropské unie dohodly na spolupráci s cílem podpořit používání videokonferencí a vyměňovat si zkušenosti a osvědčené postupy. Tato spolupráce se uskutečňuje na základě stávajícího právního rámce a dodržuje procesní záruky jak na úrovni jednotlivých členských států, tak na úrovni Evropské unie.

V důsledku toho byla vypracována příručka a brožura týkající se používání videokonferenčního zařízení v přeshraničních soudních řízeních v Evropské unii.

Účelem tohoto dokumentu je tyto informace doplnit.

Úvod

Je-li případ napaden, je často nutné, aby soud zajistil důkazy za účelem prokázání nároku. Důkazy lze poskytnout řadou způsobů a někdy je třeba vyslechnout určité osoby jako svědky nebo znalce. Postup dokazování je složitější, je-li nutno získat důkazy z jiné země. Překážkami totiž mohou být fyzická vzdálenost mezi soudem a osobou, která má být vyslechnuta, a rozdíly v pravidlech a předpisech v jednotlivých jurisdikcích.

Z tohoto důvodu bylo jedním z prvních nástrojů v oblasti soudní spolupráce v občanských věcech, jež byly přijaty Radou Evropské unie, nařízení (ES) č. 1206/2001 o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech. Ačkoliv se tento prospekt soustředí na nařízení č. (ES) 1206/2001, je třeba zmínit, že ustanovení týkající se důkazů existují rovněž v jiných nástrojích. Například podle článku 9 nařízení č. (ES) 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích,

určí soud způsob a rozsah dokazování, které je nezbytné pro vydání jeho rozhodnutí, v rámci platných pravidel přípustnosti důkazů. Soud může připustit dokazování prostřednictvím písemných výpovědí svědků, znalců nebo stran, a co je důležité, může připustit rovněž dokazování prostřednictvím videokonference nebo jiných komunikačních technologií, pokud jsou k dispozici nezbytné technické prostředky.

Evropská soudní síť pro občanské a obchodní věci (dále jen ESS pro občanské věci) uznává výhody, které může pořádání videokonferencí přinést při dokazování v přeshraničních věcech, a vypracovala tento prospekt s cílem poskytnout praktické informace, které soudcům napomohou při větším využívání videokonferencí. ●

Nařízení č. (ES) 1206/2001

Toto nařízení stanoví procesní pravidla s cílem usnadnit dokazování v jiném členském státě. Nařízení je ode dne 1. ledna 2004 použitelné v celé Unii ve všech členských státech s výjimkou Dánska. Mezi dotčenými členskými státy nahrazuje Haagskou úmluvu z roku 1970.

Praktická příručka, která poskytuje více informací o nařízení, je k dispozici na adrese:

http://ec.europa.eu/civiljustice/publications/docs/guide_taking_evidence_cs.pdf

Samotné nařízení je k dispozici na adrese:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:174:0001:0024:CS:PDF>

Nařízení se vztahuje pouze na občanské a obchodní věci a nelze je uplatnit při zajišťování důkazů, jež nejsou určeny k použití v soudních řízeních, a to zahájených nebo zvažovaných. Nařízení stanoví dva hlavní kanály pro zajištění potřebných důkazů. Prvním kanálem je podle článku 10 případ, kdy soud v jednom členském státě požádá soud v jiném členském státě o provedení dokazování. Druhý kanál podle článku 17 umožňuje soudu v jednom členském státě se souhlasem dožádaného členského

státu provést dokazování přímo v tomto jiném členském státě.

Podrobné údaje o příslušných soudech v jednotlivých členských státech a o požadavcích jednotlivých jurisdikcí jsou k dispozici na stránkách Evropského soudního atlasu na adrese:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_information_cs.htm

Jestliže se dožádaný soud zaváže provést dokazování jménem dožadujícího soudu podle článků 10 až 12, dokazování je provedeno v souladu s právními předpisy dožádaného členského státu a může podléhat donucovacím opatřením.

Pokud si dožadující soud přeje provést dokazování přímo podle článku 17, musí podat žádost ústřednímu orgánu nebo příslušnému orgánu daného členského státu. Existují pouze omezené důvody, na jejichž základě lze žádost odmítnout. K těmto důvodům patří skutečnost, že žádost nespadá do působnosti tohoto nařízení, že neobsahuje veškeré nezbytné údaje, nebo že je v rozporu se základními právními zásadami dožádaného členského státu. Při rozhodování

o vyhovění žádosti podle článku 17 může ústřední orgán dožádaného členského státu stanovit podmínky, za nichž lze dokazování provést. Je-li této žádosti vyhověno, odpovídá dožadující soud za určení a zajištění osoby nebo osob, které provedou dokazování. Důležitým rozdílem, který se vztahuje na přímé dokazování, je skutečnost, že může být provedeno pouze dobrovolně bez použití donucovacích opatření. Pokud žádost zahrnuje výslech osob, musí dožadující soud tuto osobu o jejich právech informovat. ●

Používání videokonferencí

Nařízení vybízí k používání komunikačních technologií při dokazování, zejména možnosti videokonference a telefonní konference. Používání videokonferencí podpořila rovněž ESS pro občanské věci prostřednictvím praktických ukázek na svém výročním zasedání v Lisabonu v roce 2006 a informováním členů o videokonferenčních zařízeních v jednotlivých členských státech. Informace o tom, které soudy jsou vybaveny videokonferenčním zařízením, jsou k dispozici rovněž na stránkách Evropského soudního atlasu.

Od června 2007 Rada ve složení pro spravedlnost a vnitřní věci posuzuje vývoj v oblasti elektronického soudnictví, který zahrnuje používání videokonferencí. Zástupci všech členských států a orgánů EU podpořili rozvoj pořádání videokonferencí v přeshraničních případech. V rámci Rady vypracovala pracovní skupina pro zpracovávání právních údajů (e-justice) příručku a brožuru

týkající se používání videokonferenčního zařízení v přeshraničních soudních řízeních v Evropské unii. Cílem této praktické příručky je tuto práci doplnit.

Navzdory této podpoře a dosud vykonané práci k prosazování používání videokonferencí je zřejmé, že videokonference nejsou v členských státech používány konzistentně. ESS pro občanské věci uznává výhody, které může pořádání videokonferencí přinést při dokazování v přeshraničních případech, a vypracovala tento prospekt s cílem poskytnout praktické informace, které soudcům napomohou při větším využívání videokonferencí.

Ačkoliv bylo přijato politické rozhodnutí vztahující se na různé aspekty způsobu, jakým je prováděno dokazování v závislosti na skutečnosti, zda dokazování provádí dožádaný soud jménem dožadujícího soudu, nebo přímo dožadující soud, je zřejmé, že nařízení č. (ES) 1206/2001

předpokládá větší využívání moderních technologií s cílem usnadnit dokazování. V 8. bodě odůvodnění je uvedeno, že „účinnost soudních řízení v občanských nebo obchodních věcech vyžaduje, aby se předávání a zpracovávání žádostí o dokazování mezi soudy členských států uskutečňovalo přímo a co nejrychleji“.

Nejúčinnějším způsobem provedení dokazování je přímo prostřednictvím videokonference. V opačném případě musí svědci cestovat k dožadujícímu soudu v jiné zemi, nebo úředníci soudu musí cestovat za účelem vyslechnutí svědka. To zjevně prodlužuje řízení a zvyšuje jeho výlohy. Pořádání videokonferencí představuje levné a účinné řešení těchto problémů. Ačkoliv v některých rodinných věcech se mohou objevit citlivé otázky, a použití videokonference nemusí být tudíž vhodné, ve velké většině případů v oblasti působnosti nařízení by nemělo používání videokonferencí při výslechu představovat žádné překážky.

Videokonferenční zařízení nejsou nainstalována u všech občanskoprávních soudů ve všech členských státech, v některých členských státech však lze použít nainstalovaná zařízení v jiných místních prostorách, například u trestních soudů, ve věznicích nebo v soukromých zařízeních, kde je videokonferenční zařízení dostupné. Některé členské státy mají mobilní jednotky a zařízení lze často pronajmout. Postupem času je pravděpodobnější, že potřebné vybavení bude mít stále více soudů. Čím více se budou u místních soudů videokonference požadovat, tím je pravděpodobnější, že toto zařízení bude dostupné.

Soud, který chce provést přímé dokazování výsledkem svědka v jiném členském státě, tak může učinit podle **článku 17** nařízení. Výhodou této žádosti je to, že dokazování lze provést podle práva dožadujícího státu. Žádost je nutno podat na formuláři I uvedeném v příloze nařízení ústřednímu orgánu nebo příslušnému orgánu daného členského státu. Ústřední orgán nebo příslušný orgán by měl do 30 dnů dožadující soud uvědomit, zda žádosti vyhoví, popřípadě za jakých podmínek. Je-li žádost o přímé dokazování vyhověno, odpovídá dožadující soud za určení a zajištění osoby nebo osob, které provedou dokazování. Dožadující soud odpovídá rovněž za informování svědka

o tom, že se výslech uskutečňuje na základě dobrovolnosti.

Videokonferenci lze uspořádat rovněž podle **článků 10 až 12** nařízení, pokud určitý soud požádá soud v jiném členském státě, aby pro něj provedl dokazování. Dožádaný soud musí žádost vyřídit nejpozději do 90 dnů od jejího přijetí. Dožádaný soud vyřídí žádost v souladu s právními předpisy svého členského státu. Dožadující soud může požádat, aby byla žádost vyřízena zvláštním postupem, pokud není tento postup neslučitelný s právem členského státu dožádaného soudu nebo pokud tomu nebrání závažné praktické překážky. V těchto případech mají strany a/nebo zástupci dožadujícího soudu právo být přítomni při výslechu a účastnit se ho osobně nebo prostřednictvím videokonference, je-li tato účast přípustná podle právních předpisů dožádaného členského státu. Je na dožádaném soudu, aby stanovil podmínky jejich účasti. ●

Praktické aspekty

Při rozhodování, zda a jak provést dokazování prostřednictvím videokonference, vyvstává řada otázek. Tyto otázky spolu s odpověďmi jsou uvedeny níže. Další informace o situaci v jednotlivých členských státech jsou k dispozici v informačních přehledech na stránkách Evropského soudního atlasu ve věcech občanských¹.

1

Jak zjistím, zda daný členský stát povoluje účast na videokonferenci nebo přímé dokazování prostřednictvím videokonference?

Ověřte informace uvedené v informačním přehledu tohoto členského státu na internetových stránkách Evropského soudního atlasu.

2

Existují nějaká omezení, pokud jde o druh důkazů, které lze zajistit, nebo místo, kde by se měl výslech prostřednictvím videokonference v určitém členském státě konat?

Ověřte informace uvedené v informačním přehledu tohoto členského státu na internetových stránkách Evropského soudního atlasu.

3

Kde lze nalézt podrobné údaje o příslušných soudech podle nařízení?

Soudy, které byly určeny jednotlivými členskými státy, jsou uvedeny na stránkách Evropského soudního atlasu na adrese:
http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_searchmunicipality_cs.jsp#statePage0

4

Jak najdu kontaktní údaje na ústřední orgán nebo příslušný orgán jiného členského státu?

Tyto informace lze rovněž nalézt na stránkách Evropského soudního atlasu na adrese:
http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_centralbody_cs.htm

5

Pokud ústřední orgán nebo příslušný orgán vyhoví žádosti o přímé dokazování podle článku 17 prostřednictvím videokonference, jak

určím nejbližší soud či jiné prostory s videokonferenčním zařízením, pokud jde o osobu, která má být vyslechnuta?

Tyto informace jsou k dispozici na stránkách Evropského soudního atlasu na adrese:
http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_centralbody_cs.htm

6

Jak zjistím, v jakém jazyce je nutno podat žádost?

Odpověď lze nalézt v oddíle Sdělení členských států na stránkách Evropského soudního atlasu na adrese:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_otherinfo_cs.htm

7

Jaké formuláře mám použít k podání žádosti?

Má-li být podána žádost o účast na dokazování prostřednictvím

videokonference podle **článků 10 až 12**,

je nutno vyplnit formulář A. Žádosti o přímé dokazování podle **článku 17** je nutno podat na formuláři I. Tyto a všechny ostatní formuláře podle nařízení lze rovněž nalézt, vyplnit a přeložit na stránkách Evropského soudního atlasu na adrese:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_filling_cs.htm

8

Jak zjistím, zda bude jiný členský stát účtovat nějaké náklady?

Ověřte informace uvedené v informačním přehledu tohoto členského státu na internetových stránkách Evropského soudního atlasu.

9

Kdo odpovídá za vyrozumění osoby, jež má být vyslechnuta, že se má dostavit k výslechu?

Obecně platí, že podává-li se žádost o účast při výslechu podle **článků 10 až 12**, přijme potřebná opatření dožádaný soud. Pokud členský stát vyhoví žádosti o přímé dokazování podle **článku 17**, tento členský stát obvykle ponechá na dožadujícím členském státu, aby zajistil potřebné kontakty a opatření. Ověřte podrobné údaje pro jednotlivé členské státy na internetových stránkách Evropského soudního atlasu.

10

Jak lze prokázat totožnost osoby, která má být vyslechnuta?

Ověřte informace uvedené v informačním přehledu daného členského státu na internetových stránkách Evropského soudního atlasu.

11

Je možné nebo přípustné výslech zaznamenat?

Ověřte informace uvedené v informačním přehledu daného členského státu na internetových stránkách Evropského soudního atlasu.

12

Jaké právní předpisy se vztahují na vyřízení žádosti?

Pokud soud požádá o účast na videokonferenci podle **článků 10 až 12**, jsou právními předpisy, které se použijí, právní předpisy dožádaného členského státu. Dožadující soud však může požádat o zvláštní postup podle právních předpisů svého členského státu a dožádaný soud splní tento požadavek, pokud není tento postup neslučitelný s právem jeho členského státu nebo pokud tomu nebrání závažné praktické překážky. Je-li vyhověno žádosti o přímé dokazování podle **článku 17**, dožadující soud vyřídí žádost v souladu s právními předpisy svého členského státu s výhradou skutečnosti, že nelze použít donucovací opatření.

13

Jak zjistím, v jakém jazyce by se měl výslech konat, a v případě, že jsou nezbytní tlumočníci, kdo odpovídá za jejich zajištění?

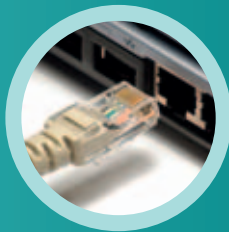
Obecně platí, že se v případě, kdy dožádaný soud provádí dokazování podle **článků 10 až 12**, výslech uskuteční v jazyce tohoto soudu. Pokud jde o další informace o využití tlumočnicků a o jazyce, který by se měl použít v případě přímého dokazování podle **článku 17**, ověřte oddíl příslušného členského státu na internetových stránkách Evropského soudního atlasu.

14

Jaké dodatečné informace bude jiný členský stát požadovat?

Ověřte informační přehled příslušného členského státu na internetových stránkách Evropského soudního atlasu.

Evropská soudní síť pro
občanské a obchodní věci

Kontakt

Evropská komise
Generální ředitelství pro
spravedlnost, svobodu a bezpečnost
Evropská soudní síť pro
občanské a obchodní věci
Rue du Luxembourg, 46
B-1000 Bruxelles

<http://ec.europa.eu/civiljustice/>